North Wales Carers Leads Strategic Group - Briefing 1, April 2012

Carers Strategies (Wales) Measure 2010

The **Carers Strategies (Wales) Measure** was passed by the National Assembly for Wales on 21 September 2010 and approved by Her Majesty in Council on 10 November 2010. The Regulations for the measure came into force on 1st Jan. 2012.

What does it mean:

This new law means that Local Health Boards (LHB) and Local Authorities must work together to prepare and publish an Information and Consultation Strategy. The Strategy will set out how they will work together to provide information to carers[1] and include carers in the arrangements made for those they care for. This is the first legal duty that LHB's in Wales have been given to provide services to carers. The Regulations require draft Strategies to be submitted for approval by the Welsh Government by October 2012.

What must the Strategies include:

According to the Regulations, Strategies must:

- set out how information and guidance will be provided to carers, that will assist them in carrying out their caring role effectively; and
- set out how carers will be consulted and involved in decisions affecting them and those they care for.

The LHB and its partner authorities will also need to include provisions on:

- how they will engage all health staff, including GP practices, in the implementation of the Strategy;
- training for staff ;
- the means by which, and the languages in which, information for carers will be made available.

---

[1] A carer is someone of any age who provides unpaid support to a family member or friend who could not manage without this help. This could be caring for a relative, partner or friend who is ill, frail, disabled or has mental health or substance misuse problems.

Local Health Boards are expected to take the lead on developing the Strategy and putting it into practice. This will require effective leadership and management, particularly at senior levels, to make sure all staff are trained to:

- identify carers at the earliest opportunity & give them the information they need
- tell carers that they may have a right to a needs assessment
- signpost carers to sources of advice and support.

Appropriate information and advice

This is very clearly stated in the Regulations, examples of which include, but are not limited to, the following:

- carers' rights including reference to carers of those whose needs relate to their mental health;
- medication and its potential side effects;
- the medical condition and course of treatment of persons cared for;
- information to assist children and young people who have a caring role;
- the availability, entitlement to and sources of local and national support i.e. short breaks; respite care; carers needs assessments; direct payment; housing support; counselling; guardianship; financial advice; age & culturally appropriate support; independent advocacy
- information and advice on physical aids, and housing adaptations;
- information on local carer support agencies and appropriate national organisations supporting patients, users and carers;
- information on how to avoid hospital admission;
- information on the availability of crisis support and how to access it;
- information on the availability of re-ablement and intermediate care for the person cared for;
- information on programmes to assist carers to carry out their caring role safely and effectively

Where are we now

Last year, in preparation for the implementation of the Strategy, a North Wales Carers Leads Strategic Group (NWCLSG) was established. The group is chaired by and has representation from Betsi Cadwaladr University Health Board (BCUHB); strategic leads from all six Local Authorities and representatives from third sector organisations that provide services to adult and young carers in North Wales.

Next Steps

The NWCLSG is currently awaiting a template for the Strategy from the Welsh Government. Once this has been received the group will prepare a first draft Strategy and Action Plan ready for consultation with carers across North Wales, details of which will be circulated in the run up to Carers Week (18th-24th June) .

For further details about the NWCLSG, its remit and terms of reference, please contact Dawn Cooper, Head of Service User Experience, Betsi Cadwalader University LHB, Wrexham Maelor Hospital, LL13 7TD or email dawn.cooper@wales.nhs.uk

Grŵp Strategol Arweinwyr Gofalwyr Gogledd Cymru - Papur Briffio 1, Ebrill 2012

Mesur Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru) 2010

Cafodd **Mesur Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru)** ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 21 Medi 2010 ac fe'i cymeradwywyd gan Ei Mawrhydi yn Ei Chyngor ar 10 Tachwedd 2010. Daeth y Rheoliadau ar gyfer y mesur yn weithredol ar 1 Ionawr 2012.

Beth mae hyn yn ei olygu:

Mae'r ddeddf newydd yma'n golygu bod rhaid i Fyrddau Iechyd Lleol (BILl) ac Awdurdodau Lleol weithio gyda'i gilydd i baratoi a chyhoeddi Strategaeth Gwybodaeth ac Ymgynghori. Bydd y Strategaeth yn nodi sut y byddant yn cydweithio i ddarparu gwybodaeth i ofalwyr[1] a chynnwys gofalwyr yn y trefniadau a wneir ar gyfer y rhai y maent yn gofalu amdanynt. Dyma'r ddyletswydd gyfreithiol cyntaf a roddwyd i BILlau yng Nghymru i ddarparu gwasanaethau i ofalwyr. Mae'r Rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno Strategaethau drafft i'w cymeradwyo gan Lywodraeth Cymru erbyn mis Hydref 2012.

Beth y mae'n rhaid i'r Strategaethau gynnwys:

Yn ôl y Rheoliadau, mae'n rhaid i Strategaethau:

- nodi sut y bydd gwybodaeth ac arweiniad yn cael ei ddarparu i ofalwyr, a fydd yn eu cynorthwyo i gyflawni eu rôl gofalu yn effeithiol; a
- nodi sut y bydd gofalwyr yn ymgynghori ac yn cael eu cynnwys mewn penderfyniadau sy'n effeithio arnynt a'r rhai y maent yn gofalu amdanynt.

Bydd angen hefyd i'r BILl a'i awdurdodau partner gynnwys darpariaethau ar y canlynol:

[1] Gofalwr yw rhywun o unrhyw oed sy'n darparu cefnogaeth di-dâl i aelod o'r teulu neu ffrind na allai ymdopi heb y cymorth hwn. Gallai hyn olygu gofalu am berthynas, partner neu ffrind sy'n sâl, yn fregus, yn anabl neu sydd â phroblemau iechyd meddwl neu gamddefnyddio sylweddau.

- sut y byddant yn ymgysylltu â staff iechyd, yn cynnwys meddygfeydd teulu, wrth weithredu'r Strategaeth;
- hyfforddiant ar gyfer staff;
- y ffordd y mae gwybodaeth ar gyfer gofalwyr ar gael, a’r ieithoedd y mae'r wybodaeth ar gael ynddynt.

Mae disgwyl i Fyrddau Iechyd Lleol arwain ar ddatblygu'r Strategaeth a'i roi ar waith. Bydd hyn yn gofyn am arweinyddiaeth a rheolaeth effeithiol, yn enwedig ar lefelau uwch, i sicrhau bod yr holl staff wedi'u hyfforddi i:

- adnabod gofalwyr ar y cyfle cyntaf a rhoi iddynt y wybodaeth sydd ei hangen
- dweud wrth ofalwyr efallai bod ganddynt hawl i asesiad anghenion
- cyfeirio gofalwyr at ffynonellau o gyngor a chymorth.

Y llynedd, er mwyn paratoi ar gyfer gweithredu'r Strategaeth, cafodd Grŵp Strategaeth Arwain Gofalwyr Gogledd Cymru (GSAGGC) ei sefydlu. Mae'r grŵp yn cael ei gadeirio gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) ac mae'n cynnwys cynrychiolaeth o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC); arweinwyr strategol y chwech Awdurdod Lleol a chynrychiolwyr o sefydliadau trydydd sector sy'n darparu gwasanaethau i ofalwyr oedolion a phobl ifanc yng Ngogledd Cymru.

Gwybodaeth a chyngor priodol

Nodir hyn yn glir iawn yn y Rheoliadau, ac mae enghreifftiau o'r rhain yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i'r canlynol:

- hawliau gofalwyr gan gynnwys cyfeirio at ofalwyr rhai y mae eu hanghenion yn cynnwys eu hiechyd meddwl;
- meddyginiaeth a'i sgîl effeithiau posibl;
- y cyflwr meddygol a chwrs o driniaeth y personau sy'n derbyn gofal;
- gwybodaeth i gynorthwyo plant a phobl ifanc sydd â rôl gofalu;
- argaeledd, hawl i gael a ffynonellau cymorth lleol a chenedlaethol, h.y. gwyliau byr; gofal seibiant; asesiadau anghenion gofalwyr; taliad uniongyrchol; cymorth tai; cwnsela; gwarcheidiaeth, cyngor ariannol; cymorth priodol yn ôl oed a diwylliant; eiriolaeth annibynnol
- gwybodaeth a chyngor ar gymhorthion corfforol, ac addasiadau tai;
- gwybodaeth am asiantaethau cefnogi gofalwyr lleol a sefydliadau cenedlaethol priodol sy'n cefnogi cleifion, defnyddwyr a gofalwyr;
- gwybodaeth ar sut i osgoi derbyniadau i'r ysbyty;
- gwybodaeth ar argaeledd cefnogaeth argyfwng a sut i gael gafael arno;
- gwybodaeth am argaeledd ail-alluogi a gofal canolradd ar gyfer y person sy'n derbyn gofal;
- gwybodaeth ar raglenni i helpu gofalwyr i gyflawni eu rôl gofalu yn ddiogel ac effeithiol

I gael mwy o fanylion am NWCLSG, ei gylch gwaith a gorchwyl, cysylltwch â Dawn Cooper, Pennaeth Profiad Defnyddwyr Gwasanaeth, BILI Prifysgol Betsi Cadwalader, Ysbyty Wrecsam Maelor, LL13 7TD neu anfonwch ebost atl dawn.cooper@wales.nhs.uk

Y sefyllfa ar hyn o bryd

Y llynedd, wrth baratoi ar gyfer gweithredu'r Strategaeth, sefydlwyd Grŵp Strategaeth Arweinwyr Gofalwyr Gogledd Cymru (GSAGGC). Caiff y grŵp ei gadeirio gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)ac mae'n cynnwys cynrychiolaeth o'r Bwrdd; arweinwyr strategol o'r chwech Awdurdod Lleol a chynrychiolwyr o sefydliadau trydydd sector sy'n darparu gwasanaethau i ofalwyr oedolion a phobl ifanc yng Ngogledd Cymru.

Camau Nesaf

Ar hyn o bryd mae GSAGGC yn aros am dempled ar gyfer y Strategaeth gan Lywodraeth Cymru. Unwaith y mae hwn wedi dod i law bydd y grŵp yn paratoi drafft gyntaf y Strategaeth a Chynllun Gweithredu ar gyfer ymgynghoriad gyda gofalwyr ar draws Gogledd Cymru, a bwriedir cylchredeg y manylion cyn Wythnos Gofalwyr (18^{fed}-24^{ain} Mehefin).